Институт за онкологију и радиологију Србије
Пастерова 14, Београд, Србија
+381 11 2067 100
iors@nerc.ac.rs www.nerc.ac.rs

Ев. 01-1 | 2023 | 3530-20
27 DEC 2023

ПРОЦЕДУРА
ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЕКСУФЛАЦИЈЕ

Ознака процедуре	**П.ХИР.21**
Верзија	02
Датум усвајања	15.12.2023.
Аутори процедуре	Асс НС прим др Дејан Стојиљковић ВСС Марија Гошовић ВМС Евица Гујаница ВМС Сузана Момчиловић Стојковић
Носилац процедуре	Проф. др Иван Марковић
Процедуру одобрио	Доц. др Милан Жегарац

1. ДЕФИНИЦИЈЕ И СКРАЋЕНИЦЕ

ИОРС - Институт за онкологију и радиологију Србије

КОХ - Клиника за онколошку хирургију

ОСКП - Одељење за специјалистичко-консултативне прегледе

РТГ - Рентгенски снимак

ВФ - Виталне функције

ОХИЛ - Одсек хируршког интензивног лечења

ЈПИН - Јединица полуинтензивне неге

ХЕЛИАНТ - Информациони систем

ИВ - Интравенска

2. ПРЕДМЕТ

Ова процедура одређује активности, носиоце активности и документацију за спровођење ексуфлације.

3. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Подручје примене је КОХ и сва одељења ИОРС. Ексуфлација се изводи у просторијама са центрлним доводом гасова (ОХИЛ, ЈПИН или септично и асептично превијалиште).

4. ОДГОВОРНОСТИ

Лекар специјалиста торакалне или опште хирургије

- Извођење процедуре
- Верификацију документације (историја болести)
- Верификацију услуга кроз ХЕЛИАНТ
- Верификацију упута за РТГ плућа

Главна медицинска сестра Одељења хирургије/анестезије и реанимације

- Контролу спровођења процедуре
- Периодичну контролу исправности вођења документације (листе здравствене неге)
- Периодичну контролу исправности раздуживања услуга, лекова и материјала у ХЕЛИАНТУ
- Уговара термин за извођење интервенције
- Обавештава медицинске сестре које ће учествовати у извођењу интервенције
- Израђује требовања лекова и потрошног медицинског материјала
- Проверава документацију пацијента
- Контролише извођење процедуре
- Верификује уношење услуга, лекова и потрошног материјала у ХЕЛИАНТУ

Медицинска сестра

- Прави план здравствене неге
- Попуњава листе здравствене неге
- Припрема пацијента и материјал за извођење интервенције
- Учествује у извођењу интервенције
- Збрињава пацијента
- Распрема употребљени материјал
- Евидентира у листу здравствене неге
- Уноси у ХЕЛИАНТ пружене услуге, лекове и потрошни материјал

5. ОПИС ПРОЦЕДУРЕ

5.1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Ексуфлација представља евакуацију ваздуха из плеуралног простора код пнеумоторакса, у циљу реституисања негативног интраплеуралног притиска и проширења плућа. Изводи се иглом за торакоцентезу која је прикључена на вакуум-пумпу.

5.2. ПРИПРЕМА ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈУ

За извођење ексуфлације неопходно је припремити: просторију са централним доводом гасова или вакуум-апаратом, материјал и пацијента.

Пре започињања интервенције обавезно припремити последњи РТГ снимак плућа доктору на увид.

Пацијенту објаснити ток извођења интервенције, значај његове сарадње током извођења исте и добијање писане сагласности за поменуту интервенцију. Пацијента је неопходно поставити у седећи положај са обе ноге на стабилној подлози. Помоћи пацијенту да скине горњи део пижаме и истегнути му међуребарни простор са стране која се мапира за ексуфлацију, тако што се та рука пацијента савије у лакту, шаком се ухвати за супротно раме, а лакат се истегне ка бради. Једна сестра стоји испред пацијента, придржава му савијени лакат и посматра га током извођења интервенције.

Од материјала медицинска сестра припрема:

- конекције за гасове са манометром
- колица за потрошни материјал
- дезинфекциона средства
- стерилне инструменте
- стерилне газе
- стерилне рукавице
- нестерилне рукавице
- бубрежњак
- шприцеве и игле
- локални анестетик
- физиолошки раствор (0.9%NaCl)
- систем за инфузију
- трокрака славиница

- игле за торакоцентезу (наранџаста или сива браунила)
- посуде за одлагање комуналног и инфективног медицинског отпада
- сет за оксигенотерапију
- колица са ургентном терапијом
- монитор за праћење виталних функција
- фластер
- маркер за кожу

5.3. ИЗВОЂЕЊЕ ЕКСУФЛАЦИЈЕ

Пре почетка интервенције собна медицинска сестра мери ВФ (пулс, притисак, температура, дисање) и пласира ИВ браунилу. Седећим колицима довози пацијента до просторије где ће се ексуфлирати (септично, асептично превијалиште, ОХИЛ, ЈПИН).

Медицинска сестра која учествује у извођењу интервенције проверава документацију, припрема РТГ снимак плућа и врши идентификацију пацијента. Поставља пацијента у одговарајући положај.

Једна медицинска сестра асистира лекару током интервенције, а друга придржава и посматра пацијента.

Лекар након провере документације пацијента, маркира место убода за ексуфлацију. После прања руку лекар и сестра која му асистира, дезинфикују руке и навлаче стерилне рукавице.

Стерилним инструментом лекар припрема околину места убода, апликује поткожно локални анестетик који је медицинска сестра припремила и навукла у одговарајућој дози и количини. Лекар пласира браунилу (игла за торакоцентезу).

Медицинска сестра која асистира током извођења интервенције додаје трокраку славиницу која се монтира на браунилу и систем за инфузију који је конекцијом спојен за аспирациони систем. Притисак током ексуфлације се одржава на 2.5-3.0kPa (по налогу лекара), прати се кретање ваздуха у аспирационој посуди напуњеној течношћу.

Са поклопца мензуре аспирационог апарата иде цевасти наставак који је спојен са системом и зарођен у течност. Ексуфлација је завршена када лекар извади ИВ браунилу и затвари систем за аспирацију. Сестра која асистира, тупфером штити место убода и фиксира га фластером.

Друга медицинска сестра која је придржавала и посматрала пацијента, облачи му горњи део пижаме, одвози га на седећим колицима до постеље. Поставља пацијента у висок Фовлеров положај, контролише ВФ и евидентира у листу здравствене неге.

По налогу лекара након сат времена одвози пацијента на РТГ снимање плућа.

Сестра која је асистирала распрема употребљени материјал. Раздужује пружене услуге са потрошеним материјалом у ХЕЛИАНТУ, а главна сестра одсека верификује на листи здравствене неге реализацију и евалуацију плана здравствене неге.

Лекар верификује пружене услуге у историји болести и у ХЕЛИАНТУ.

6. ДОКУМЕНТАЦИЈА

6.1. Листа здравствене неге
6.2. Историја болести
6.3. ХЕЛИАНТ
6.4. Упут за РТГ снимање